

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

Kasım 2010
SAYI-35

Genişbant Stratejisi

İngiliz Hükümeti İlk Ulusal Altyapı Planını Yayımladı

Plan, 2015 yılına kadar herkesin erişebileceği Avrupa'nın en iyi genişbant erişimine ulaşmayı hedeflemektedir. Bahsekonu plan, hazineye bağlı çalışan ve ülke altyapısının uzun dönem ihtiyaçları konusunda tutarlı bir strateji geliştirmekle yükümlü yeni bir kurum olan "**Altyapı İngiltere**" tarafından hazırlanmıştır.

Hükümet ülkenin altyapı ihtiyaçları için özel sektörü özendirme ve yatırımı kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Plana göre, kamu fonların kullanımı sadece:

- Sosyal ve çevresel maliyetlerin özel sektör için fazla olduğu,
- Yüksek risklerin bulunduğu veya
- Planlanan altyapının daha geniş anlamda ulusal çıkar ve stratejik öneme sahip olduğu

durumlar ile kısıtlı tutulacaktır.

Plan:

- BT'nin direkleri ve kanallarına erişim konusundaki düzenleme kapsamında altyapı paylaşımı teşviki,
- 800 MHz ve 2,6 MHz radyo frekansı ihalesi,
- Uzak ve kırsal bölgelere genişbantın etkin sunumu için uygun mekanizmaların ve pilot projelerin geliştirilmesi

gibi hükümet ve düzenleyici otorite Ofcom'un ortak teşviklerini kapsamaktadır.

GSM Spektrumunun Serbestleştirilmesi - Ofcom Düzeltmiş Yetkilendirmeler Konusunda Fikir Alıyor

Ofcom, 900 ve 1800 MHz frekanslarının (GSM spektrumu) 3G hizmetleri için serbestleştirilmesinin rekabet ve tüketici hakları bağlamındaki analizini yayımlamıştır.

İngiltere hükümetine tavsiye niteliği taşıyan dokümanına göre, bahsekonu frekansların mevcut yetkilendirme sahiplerinin kullanımına sunulması rekabet üzerinde olumsuz bir etki yaratmayacağı gibi tüketici faydasına olumlu katkı yapması beklenmektedir. Bu kapsamda Ofcom, 29 Kasım 2010 tarihine kadar mevcut mobil şebeke işletmecilerinin yetkilendirmelerinin 900 ve 1800 MHz frekansları üzerinden 3G hizmeti sunmaya muktedir hale getirilmesi hususunda kamuoyu görüşlerini toplamıştır.

Daha önce gerçekleşen Orange UK - T-Mobile UK birleşmesi (yeni şirketin adı *Everything Everywhere* olacaktır) sonucunda rekabet şartlarının yeni ortaya çıkacak işletmeci lehine bozulması endişesi dile getirilmiştir.

Ofcom'a göre planlanan serbestleşme:

- Daha fazla kullanıcıya hizmet vermek ve daha yüksek mobil genişbant hızları sunmayı sağlayacak daha yüksek şebeke kapasitesi,
- Kapsama alanının ve kalitesinin artışı,
- Bina içi kapsama kapasitesinin artışı ve
- Daha geniş kırsal alan kapsamı

gibi bazı avantajlar yaratacaktır.

Birleşme sonrası oluşacak yeni şirket en yüksek kapsama alanına, en fazla baz istasyonuna ve en güçlü şebeke kapasitesine sahip olacaktır. Bu durumun da pazardaki rekabete olumsuz yansımaları bekleniyordu. Ancak Ofcom, daha önce haksız rekabet şartları yaratacağı kanaati nedeniyle olumsuz olan, GSM spektrumunun yetkilendirilmiş 3G işletmecilerinin kullanımına açılması konusundaki görüşünü, birleşme sonrası olumlu yönde değiştirmiştir.

Tablo: GSM Spektrumunun Serbestleşmesi İçin Planlanan Süreç

Evre	Zaman Tablosu
Mobil Rekabet ve İhale Konusunda Kamuoyu Görüşlerinin Alınması	Şubat 2011 Sonu
Kamuoyu Görüşlerinin Değerlendirilmesi	Mayıs 2011 Sonu
İhale Şartlarının da Dâhil Olduğu Mobil Rekabet ve İhale Üzerine Açıklama	2011 Sonbaharının Başı
Nihai İhale Düzenlemeleri	2011 Yılıının Sonu
Başvuruların Daveti, Uygunluk Kontrolleri Ve İhale Başlangıcı	2012'nin İlk Çeyreği
Sonuçların Açıklanması ve Yetkilendirmelerin Verilmesi	2012'nin İkinci Çeyreği
Frekansın Müsait Hale Gelmesi	2013 Başı
Frekans Tesliminin Tamamlanması	2013 Sonu

Virgin Media 100 Mbit/s'lik Genişbant Hizmeti Vereceğini Duyurdu

İngiltere'de faaliyet gösteren kablo işletmecisi Virgin Media, Aralık 2010 tarihinden itibaren 100 Mbit/s'lik genişbant hizmetini sunmaya başlayacağını duyurmuştur. Hâlihazırda İngiltere'deki hanelerin %15'ine tekabül eden 13 milyon haneye ulaşan Virgin Media şebekesinin sadece bazı bölgelerinde bu hizmet sunulabilecektir. Ancak 2012 yılının ortasından itibaren Virgin şebekesinin tümünde bu hizmete ulaşmanın mümkün olması planlanmaktadır.

A. Genişbant Stratejisi

1. Seyrek nüfuslu bölgelerde genişbant

Sayısal ekonomiden sorumlu sekreteryaya, fiberin kısa vadede planlanmadığı bölgelerde nasıl genişbant sağlanacağına ilişkin 26 Kasım'a kadar kamuoyu görüşü almıştır.

Seyrek nüfuslu bölgelerde, çok hızlı genişbant için iki milyar Avro devlet yardımı tahsis etme planı çerçevesinde hükümet 250 milyon Avro'yu Fransa anakarasındaki temel genişbant kapsamına yardımcı olması için ayırmıştır.

Öne sürülen seçenekler devlet yardımının şu hususlar için kullanılmasını içermektedir:

- Yapılması fiber NGA için özel yatırımları tehlikeye atmadığı sürece bu bölgelerde son kullanıcılara fiberi daha da yaklaştırarak mevcut erişim şebekesini modernize etmek,
- Kablosuz erişim teknolojilerini yaymak, uydu, 3G veya Wimax gibi,
- Genişbant erişim hizmetlerinin kalitesini arttırmak için araştırma ve geliştirme faaliyetlerini teşvik etmek.

B. Sabit Toptan Satış

1. ARCEP seyrek nüfuslu bölgelerde fiber şebekelerine erişimle ilgili çerçeveyi bildirdi

4 Kasım 2010 tarihinde ARCEP, Fransa'da hanelerin %80'ini oluşturan seyrek nüfuslu bölgelerde, FTTH şebekelerine erişim için önerdiği kuralları Avrupa Komisyonu'na bildirmiştir. Kamuoyu görüşü alma süreci hem milli seviyede hem de AB seviyesinde paralel olarak devam etmektedir.

Bu ölçütler ARCEP'in NGA şebekeleri ile ilgili Ocak 2010'daki yoğun nüfuslu bölgelerle ilgili ilk kararını tamamlayıcı niteliktedir.

a) ARCEP'in önerileri

Seyrek nüfuslu bölgelerde:

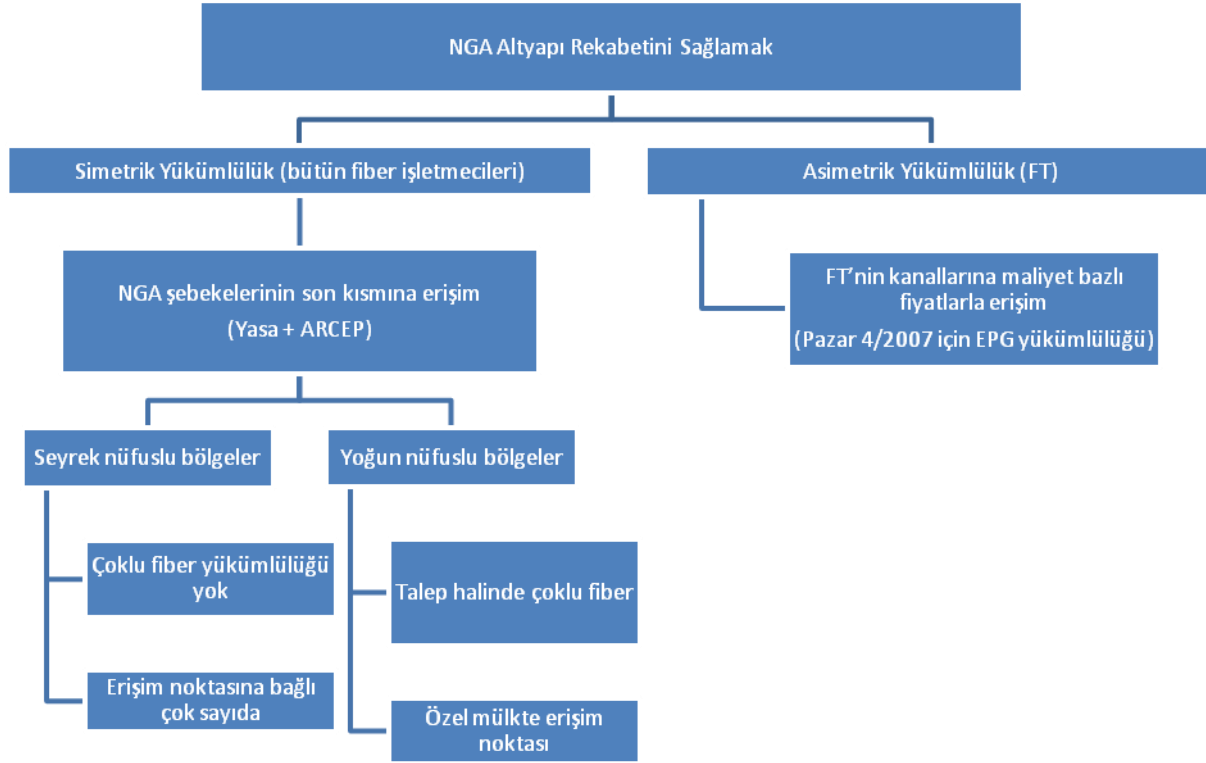
- Erişim şebekesinin önemli bir bölümü tek başına yapım işletmecisi tarafından yaygınlaştırılacak ve daha sonra diğer işletmecilerle teknolojiye bakılmaksızın paylaşılacaktır (FTTH P2P veya FTTH PON).
- Erişim noktaları:
  - Çok sayıda hattı birleştirecek, en az 300 ve en çok 1000,
  - Fransa Telekom'un şebeke hattı (feeder part) tarafına yerleştirilecek ve böylece kanallar boyunca erişim noktalarına kolayca bağlantı sağlanabilecektir.
- Yapım işletmecisi talep üzerine erişim şebekesinde ekstra bir kiralık fiber döşemek zorunda değildir ancak gönüllü olarak yapabilecektir.

b) "Fransız Yaklaşımı"

Fransa'nın artık NGA şebekelerini düzenlemek için ikili yaklaşımı benimseyen tamamlanmış bir çerçevesi bulunmaktadır:

- Şebekenin son kısmında erişim sağlamak üzere müşterinin mülkünde fiber döşeyen herhangi bir işletmeciye simetrik yükümlülük getirilmesi,
- Asimetrik yükümlülük, kanal erişimi sağlaması için Fransa Telekom'a uygulanan EPG yükümlülüğü gibi.

Şekil 1– Fransa'daki NGA şebekelerini düzenlemek için yasal çerçeve

Kaynak: Cullen International

2. Numéricable ve FT arasında kanal erişim anlaşmazlığı

4 Kasım 2010'da ARCEP, kanallara erişim için kablo TV işletmecisi Numéricable ile oluşan bir anlaşmazlık durumunda FT lehine karar vermiştir.

Numéricable FT'ye yerleşik işletmecinin kanallarını kullanmadan önce standart bir bilgi sağlama gerekliliği getiren yeni koşullara itiraz etmiştir.

1999'daki özelleştirmeden kısa bir süre sonra, FT kablo TV ile ilgili bütün varlıklarını kablo TV işletmecilerine (daha sonra Numéricable adıyla tek bir şirkete dönüşmüştür) devretmek zorunda kalmıştır. Fakat kablo TV işletmecilerine geçiş hakkı verilmesine rağmen, FT koaksiyel şebekelerde kullandığı kanalların sahipliğini korumuştur. Bu

rejimde yapılacak herhangi bir değişikliğin, bugün olduğu gibi, FT ve kablo TV işletmecileri tarafından kabul görmesi gerekmektedir.

Numéricable FT'nin amacının kablo TV şebekesinin modernizasyonunda gecikmelere sebep olacak gereksiz ve hantal bir prosedür oluşturarak rekabeti engellemek olduğunu iddia etmektedir.

FT'ye göre, referans teklifte yer alan şartlar kanallarını kullanan bütün işletmecilere aynı şekilde uygulanmalıdır. Bununla birlikte FT, süreçte yapılan değişikliğin Numéricable şirketinin geçmişte elde ettiği özel haklara zarar vermediğini iddia etmektedir.

ARCEP, FT'nin taleplerinin çoğunun makul olduğunu ve Numéricable de dâhil bütün işletmeciler tarafından FT'nin altyapısına etkin bir erişim sağladığını düşünmektedir.

3. Bouygues Telekom Numéricable şirketinin kablo yeni nesil erişimi üzerinden 100 Mbps hızında sabit genişbant hizmeti sunmaya başladı

2 Kasım 2010 tarihinde Bouygues Telekom, Numéricable şirketinin HFC kablo şebekesini kullanarak 100 Mbps üçlü ve dörtlü oyun hizmetleri sunmaya başlamıştır.

Bu hizmet veri akış erişimi tarzı, bir anlaşma yoluyla sunulmakta olup Bouygues Telekom kablo işletmecisinin HFC şebeke altyapısını kullanmakta fakat son kullanıcılara kendi cihazlarıyla (modem, set üstü cihazları) hizmet vermektedir ve Numéricable'den bağımsız olarak kendi hizmetlerini yönetmektedir.

Bouygues Telekom hizmetlerini hem HFC hem de FTTH teknolojileri (P2P ve GPON) ile uyumlu modemler vasıtasıyla sunacaktır.

Bouygues Telekom'a sunulan bu toptan satış hizmetinin yanında Numéricable diğer iki hizmet sağlayıcısına, Darty (perakende elektronik zinciri) ve Auchan (süpermarket zinciri), NGA yeniden satış hizmeti sağlamaktadır.

Numéricable'ın NGA şebekesi yaklaşık 4 milyon haneyi kapsamaktadır (toplam 27,4 milyon hanenin yaklaşık %15'i). Bu Fransa'da şimdiye kadarki en pahalı NGA şebekesidir. Diğer NGA işletmecileri, Fransa Telekom, SFR ve Free de FTTH mimarisi döşemektedir.

Daha önce sadece mobil işletmeci olan Bouygues Telekom, yerel ağın paylaşımına açılmasıyla 2009 yılında sabit genişbant hizmetleri sunmaya başlamıştır.

C. Mobil Toptan Satış

1. Saf BU-LRIC modeli baz alınarak belirlenen mobil çağrı sonlandırma ücretleri 2013 yılında sunulacaktır

ARCEP, 2 Kasım 2010 tarihinde bireysel mobil şebekelerden ses çağrı sonlandırma toptan pazarındaki (Pazar 7/2007) üçüncü tur analizini tamamlamıştır. ARCEP saf LRIC bazlı mobil çağrı sonlandırma ücretlerini 1 Ocak 2013'ten itibaren uygulayacaktır.

Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere, ARCEP mevcut tavan fiyatların geçerliliğini 2011 yılı Haziran ayı sonuna kadar uzatmıştır. 2011 Temmuz ayından itibaren uygulanacak olan ve saf LRIC bazlı belirlenecek olan mobil çağrı sonlandırma ücretleri için tavan fiyatlar daha sonraki bir aşamada belirlenecektir.

Tablo - Mobil Çağrı Sonlandırma için ARCEP tarafından üçüncü tur pazar analizi sonucu belirlenen tavan fiyatlar, Euro

İşletmeci	Mobil Çağrı Sonlandırma için tavan fiyat		
	2.tur Pazar analizi (mevcut)	3.tur Pazar analizi (önerilen)	
	1 Temmuz 2010 – 31 Aralık 2010	1 Ocak 2011 – 30 Haziran 2011	1 Haziran 2011 – 31 Aralık 2013
Orange SFR	3	3	Tanımlanacak
Bouygues Telekom	3.4	3.4	Tanımlanacak

Kaynak: Cullen International

3G Şebeke Paylaşımı Maliyetleri Düşürüyor

Nokia Siemens Network (NSN), Fransa'nın ikinci en büyük mobil işletmecisi SFR'nin kırsal şebekesini geliştirme anlaşması yapmıştır. Şebeke daha geniş bir maliyet düşürme planının parçası olarak rakiplerle paylaşılacaktır.

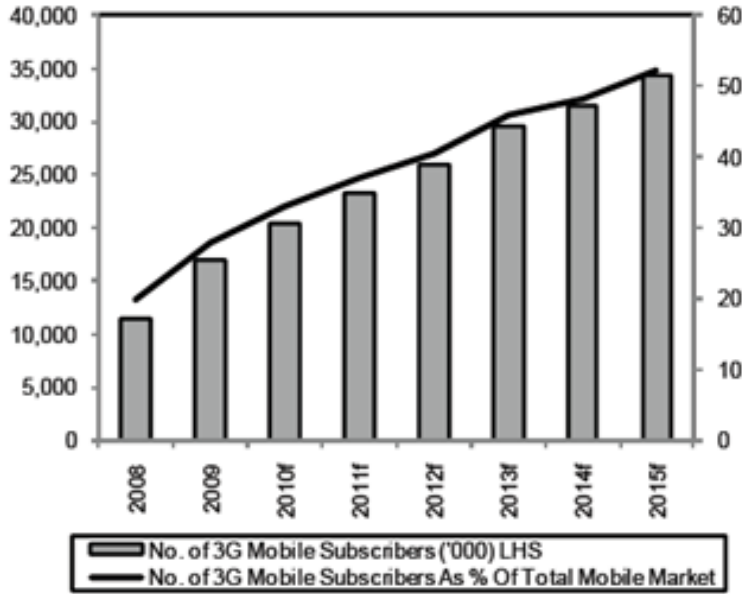
Orange ve Bouygues Telekom'a kendi şebekelerinin yetersiz geldiği bölgelerde SFR'nin şebekesine erişim sağlayacak olan bu projenin 3,5 G (HSPA + 900 MHz) telsiz erişim şebekesinin paylaşılması anlamında bir ilk olacağı iddia edilmektedir.

Şubat 2010 sonunda bu üç işletmeci 3G şebekelerinin kurulumunda kendi şebeke kapsama alanlarını yetersiz hizmet alan bölgelerle genişletmek üzere bir paylaşım anlaşması yapmıştır. Yine bu üç işletmeci pazara yeni giren Free Mobile'ın hangi şartlarda anlaşmaya dâhil olacağını tartışma kararı almıştır.

Fransız mobil pazarında, Haziran 2010 itibariyle yaklaşık 60,947 milyon abone bulunmaktadır. Yıllık %4,4 çeyrek bazında ise %0,6 büyüme göstermektedir. Büyük şehirler ve yoğun nüfuslu bölgeler dışında abone elde etmede yaşanan zorluklar nedeniyle penetrasyon oranı %95 seviyesinde kalmaktadır. Bu yüzden tesislerin paylaşımı bu alanda faydalı olacaktır.

Anlaşmaya göre, NSN 3G/HSPA+ döşemenin ve SFR'nin mevcut GSM şebekesini modernize etmenin yanında kendi Esnek Çok Frekanslı Baz İstasyonlarını (Flexi Multiradio Base Station) da yaymaktadır. Tedarikçi, aynı zamanda sözleşme gereğince şebeke uygulanması ve yönetilen hizmetler de sağlamaktadır. Bu sayede benzer anlaşmaları Orange ve Bouygues ile de yapabilecektir.

Şekil - Fransız 3G Mobil Pazar Büyüme Eğilimi, 2008-2015

Kaynak: BMI

Yeni Fiber Optik Altyapının İtalya'da Genişbant İnternet Hizmetleri Pazarının Büyümesine Katkı Sağlayacağı Bekleniyor

İtalya'da internet erişim hizmeti veren işletmeler ülkenin önemli bir bölümünü kapsayan fiber optik temelli yeni bir altyapının kurulması için anlaşma sağlamış durumdadırlar. Son gelişmeler ise ilgili piyasada hâkim konumda bulunan Telecom Italia şirketinin de bu ortaklığa (önceden sıcak bakmadığını açıklamıştır) katılacağını duyurmuştur.

Söz konusu yatırımla, hem işletmecilerin gereksiz yere birden fazla altyapı ekipmanı için masraf yapması önlenmiş hem de ülkenin göreceli olarak düşük kalmış penetrasyon oranlarında bir artış sağlanmış olacaktır. Bu projeye hâlihazırdaki durum itibarıyla katılım sağlamış işletmeciler ise Fastweb, Wind, Vodafone Italia, Tiscali, BT Italia ve 3 Italia ve (yukarıda belirtildiği üzere) Telecom Italia olmuştur. Yeni şirketin yönetim kuruluna her şirket bir üyeyle katılım sağlayacak ve ilgili Bakanlığın göstereceği bağımsız bir yönetici yönetim kuruluna başkan olarak atanacaktır. Şirketin iş planının ise üç ay içerisinde hazırlanması beklenmekte olup, finansman ise katılımcı işletmeciler ve kamu kaynakları tarafından sağlanacaktır.

2010 yılında sabit erişimde abone sayısı yaklaşık 13,6 milyona ulaşırken, ülke AB üyeleri arasında penetrasyon oranları açısından yüksek bir performans sergileyememiştir. Anılan oranın 2010 yılı sonunda %22,5 civarına ulaşması beklenmekle birlikte, düşük performansın artırılması için çeşitli politikalar tasarlanıp yürürlüğe konulmaktadır. Ülkede yasal yükümlü işletmecinin uyguladığı yüksek arabağlantı ve erişim tarifelerinin şebeke içi rekabetin oluşmasında menfi bir rol oynadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca, şebekeler arası rekabet alternatifi oluşturması açısından önem taşıyan kablo TV şebekesinin ikame özelliği göstermemesi de bu düşük performansa yol açan nedenler arasında gösterilmektedir.

Bu çerçevede, BMI analistleri yeni nesil şebekelere olan bu ortak yatırım projesinin ilgili piyasada olumlu etkiler getireceğini değerlendirmektedir. Açık erişim modeliyle işletilecek bu altyapı projesinin hayata geçirilmesiyle hem kapsama alanının artırılacağı hem de son kullanıcı tarifelerinin düşmesiyle talebi artıracığı ön görülmektedir.

Telecom Italia Yeni Altyapı Yatırımları Yapacağını Açıkladı

Telecom Italia ilgili piyasada rekabet gücünü devam ettirmek adına altyapısında iyileştirme ve yeni yatırımlara gideceğini duyurmuştur. Bu plan dâhilinde işletmecinin hem sabit hem de mobil şebekesinde iyileştirmeler yapılacaktır. Mobil şebekede kapasite ve erişim hızının 21 Mbps'a çıkarılması planlanmaktadır. Aralık 2010 tarihinde tam anlamıyla hizmete konulacak iyileştirmeyle, Milan ve Roma bölgelerindeki kullanıcılar daha önce 14,4 Mbps olan erişim hızlarını 21 Mbps'a kadar çıkarabileceklerdir. Daha sonraki aşamada ülkenin diğer bölgelerinde de iyileştirmelere başlanacaktır.

Şirket ayrıca, sabit şebekede önemli ölçüde yeni yatırımlara başlayacaktır. Yapılan planlar kapsamında öncelikle 42 Mbps civarında bir hız sunulması öngörülürken, 2012 sonunda ise bu hızın 100 Mbps dolayına ulaştırılması hedeflenmektedir. Telecom Italia söz konusu yatırımların ikinci safhasını oluşturan bu etaba hâlihazırda sadece Turin bölgesinde geçmiş bulunmaktadır.

Telecom Italia'nın CEO'su tarafından yapılan açıklamada; İtalya'da kullanıcıların genişbant interneti giderek artan oranda mobil bir şekilde kullanmak istedikleri ifade edilmiştir. Örneğin, mobil bir şekilde kullanılan Facebook uygulaması oransal olarak yüzde otuz seviyelerine ulaşmış bulunmaktadır. Ayrıca, bu ülkede masa bilgisayar kullanımı tüm AB boyutunda sadece İngiltere'nin arkasında kalarak ikinci sıraya gelmiştir. Bu gelişme de ülke kullanıcılarının mobiliteye verdikleri önemi göstermektedir. Diğer taraftan, bu şirketin büyük oranlara ulaşan borç yükü de uzun vade de bazı soru işaretlerine neden olmaktadır. Ancak, şirketin giderek önemi artan ve Telekom

operatörlerinin gelirlerinin önemli bir bölümünü oluşturan veri hizmetleri piyasasında rekabet avantajını yitirmemek adına, bu yatırımları tamamlamasının büyük önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

İtalya'daki Bazı İnternet Servis Sağlayıcıları VOIP Ekipman Alımı Konusunda Fransa Bazlı "Technicolor" Şirketiyle Anlaşmaya Vardılar

İtalya'da üç internet servis sağlayıcı şirket 'Technicolor' adlı Fransız şirketinden VOIP hizmetlerini geliştirmek için gerekli ekipmanları almak için anlaştığı açıklanmıştır. Bu şirket, 2010 yılı üçüncü çeyreğinde yaklaşık 6,5 milyon adet dijital ev ürünü gönderiminde bulunurken, bu sayı aynı dönemin 2009 yılında 5,2 milyon olarak gerçekleşmiştir. 2010 üçüncü çeyreğinde teslimi yapılan ürünlerin yaklaşık 2,3 milyon adedinin ise son kullanıcılara IPTV ve VOIP hizmeti vermede kullanılacak ekipmanlar olduğu belirtilmiştir.

Evrensel Hizmetlerde Net Maliyetin Belirlenmesi

İrlanda'da evrensel hizmet düzenlemelerine göre, evrensel hizmet yükümlüsünün evrensel hizmetin net maliyetinin desteklenmesini talep etme hakkı bulunmaktadır. Düzenleyici otorite Comreg de bu talebi değerlendirmek durumundadır. Bu yüzden Comreg, evrensel hizmet yükümlülüğünün net maliyetinin nasıl hesaplanması gerektiğini belirlemeye yönelik bir çalışma başlatmış bulunmaktadır. Geliştirilen yöntemlere göre, evrensel hizmet yükümlülüğünün net maliyetinin belirlenmesi için aşağıdaki adımların izlenmesi önerilmektedir:

Maliyet Yönteminin Seçimi (tarihi maliyetler, cari maliyetler, ileriye doğru uzun dönem ortalama artan maliyetler)

Kaçınılabılır maliyetler (evrensel hizmetin sunulmaması durumunda kaçınılabilecek maliyetler)

Maliyetlerin etkin ve verimli olup olmadığının tespiti

Toplam gelirler

Maliyetlerin belirlenmesi ve dağıtımı (Ekonomik olmayan bölgeler, ekonomik bölgelerdeki ekonomik olmayan müşteriler, ekonomik olmayan ankesörlü telefonlar, evrensel hizmet kapsamındaki diğer hizmetler)

Karlılık değerlendirmesi (Bazı son kullanıcılar ve son kullanıcı grupları için karlılığın belirlenmesi)

Net maliyetin söz konusu olup olmadığının değerlendirilmesi

Bu şekilde hesaplanan katlanılan maliyetlerden, evrensel hizmet yükümlülüğünün ilave getirilerinin düşürülmesi gerektiği düşünülmektedir. Evrensel hizmet sunuyor olmanın sağladığı ilave faydalar aşağıda sırlanmaktadır:

- Marka tanınırlığı,
- Her yerde bulunuyor olma,
- Hayat döngüsü değeri (ekonomik olmayan bazı müşterilerin şebekeye katılmasıyla sağlanan ekonomik faaliyetler),
- Pazarlama katkıları.

Bu getirilerin ciddi boyutta ekonomik değerlere karşılık gelebileceği ve bu yüzden evrensel hizmet dolayısı ile katlanılan maliyetlerin negatif çıkma olasılığının bulunduğu belirtilmektedir. Örneğin; Fransa, İtalya ve İspanya’da evrensel hizmet yükümlülüğünün net maliyeti pozitif olarak hesaplanarak desteklenmesi gerektiği kararlaştırılırken, İngiltere’de bu getirilerin sağladığı ilave faydanın evrensel hizmet sunumu maliyetinden daha büyük bir değerde olduğu değerlendirilmiş ve yükümlü işletmeciye haksız bir yük getirilmesinin söz konusu olmadığına karar verilmiştir. Evrensel hizmetten kaynaklanan ilave faydanın büyüklüğüne ilişkin tahminler aşağıdaki tabloda özetlenmektedir.

Tablo. Evrensel hizmet yükümlülüğün sağladığı ilave faydalar

Ülke	İlgili Yıl	Toplam Fayda	Faydaların Dağılımı (%)			
			Marka tanınırlığı	Her yerde bulunuyor olma	Hayat döngüsü değeri	Pazarlama katkıları
Fransa	2008	18,3 m€	99	0	0	0
İtalya	2003	15,3 m€	76	0	0	24
İspanya	2008	5,8 m€	61	30	0	9
İngiltere	2003/2004	50-52 m£	78-88	0	0	14-19

Kaynak: Cullen International, Comreg

Kamuoyu görüşünün alınmasının ardından önerilen yöntemin uygulanmasına başlanması planlanmaktadır.

ALMANYA

Deutsche Telekom FTTH Pilot Projesini Yaygınlaştırıyor

Deutsche Telekom, Hennigsdorf'daki eve kadar fiber (FTTH) genişbant projesini yaygınlaştırıyor. Uygulanan pilot projeye göre, Deutsche Telekom, Hennigsdorf'un merkezi ve kuzey bölgelerinde evlere kadar yaklaşık 120 km'lik fiber optik hat döşeyecektir. Fiber optik şebekenin genişletilmesi sürecinin 2011 ikinci üç aylık döneminde bitirilmesi planlanmaktadır. FTTH'e dayalı şebeke 200 Mbps veri iletim hızına ulaşacaktır ve abonelere optimal internet erişebilirliği sağlanacaktır.

2009 sonunda, Almanya'da genişbant internet abone sayısının 25,12 milyon olarak gerçekleştiği ve 2014 yılında 36,32 milyon abone tahmini dikkate alındığında, %44,6'lık bir artışın sağlanabileceği ifade edilmektedir. Aynı dönemde söz konusu artış düşünüldüğünde penetrasyon oranı ise %30,6'dan %44,4'e yükselecektir.

Almanya Genişbant Stratejisi

Almanya federal hükümeti, 10 Kasım 2010'da bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik "Almanya Dijital 2015" şeklinde isimlendirilen yeni bir strateji belirlemiştir. Bu strateji ayrıca, 7 Aralık 2010'da düzenlenen 5. Ulusal IT Zirvesi'nde gündem maddesi olmuştur.

Söz konusu stratejinin kapsamı oldukça geniştir. Elektronik Haberleşme Politikası da dikkate alındığında bu strateji:

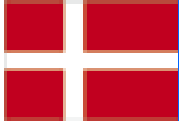
- 2009 Şubat'da kabul edilen federal hükümetin genişbant stratejisi,
- Mayıs 2011'de Telekomünikasyon Yasası'nda planlanan revizyonlar ve

- Almanya'nın teknoloji ve hizmetten bağımsız kullanıma dayalı spektrum politikasını desteklemektedir.

Almanya'nın genişbant stratejisini içeren aşağıdaki çizelge dikkate alındığında Almanya'nın hedeflerinin, AB hedeflerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge: AB ve Almanya'nın genişbant hedefleri

	AB Hedefleri	Almanya Hedefleri
Temel genişbant	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 itibariyle %100 kapsam (hız belirtilmemiş) 	<ul style="list-style-type: none"> • 2010 sonu itibariyle en az 1 Mbps olmak üzere %100 kapsam <p>(Hükümet bu hedefe en geç 2011 ikinci çeyreğinde ulaşılabileceğini tahmin etmektedir.)</p>
Hızlı ve çok hızlı genişbant	<ul style="list-style-type: none"> • 2020 itibariyle en az 30 Mbps olmak üzere %100 kapsam. • 2020 itibariyle en az 100 Mbps olmak üzere %50 hanehalkı aboneye ulaşmak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ülkenin tamamında mümkün olan en kısa sürede en 50 Mbps hız sağlayan yüksek hızlı erişim şebekesinin oluşturulması. <p>(2014'te en az 50 Mbps hıza sahip %75 kapsam hedefi şimdilik bir ara adım olarak değerlendirilmektedir)</p>

TDC Danimarka LTE Şebekesi İçin Ericsson ile Anlaştı

Danimarka yerleşik işletmecisi TDC, ulusal mobil şebekesini LTE standartlarında kurulmuş 4G teknolojileriyle genişletmek üzere Ericsson ile anlaşmıştır. Henüz anlaşmanın değeri ve LTE temelli hizmetlerin kullanılmaya başlanmasına yönelik bir zaman çerçevesi duyurulmamıştır. Ancak ilk veri hizmetlerinin ve cihazlarının 2011 ortalarından itibaren pazarda görülebileceği tahmin edilmektedir. Danimarka'daki mobil abonelerin mobil genişbant kullanımındaki sürekli artış dikkate alındığında, gelecekte LTE hizmetlerin kullanımına yönelik rağbetin de aynı şekilde yüksek olacağı değerlendirilmektedir.

Söz konusu anlaşmaya göre, Ericsson, radyo erişim şebekesi ve çekirdek şebeke ile idari hizmetler dâhil tüm LTE şebekesini kuracaktır. Tedarikçi, altyapıda RBS 6000 serisi radyo erişim şebeke ve gelişmiş paket çekirdek şebeke çözümlerine yer vermektedir. Sistem yapılandırması başlamış durumdadır.

Mayıs 2010'da, Danimarka Telekom düzenleyici otoritesi Ulusal IT ve Telekom Kurumunun yönettiği spektrum ihalesinde TDC; rakipleri konumundaki Hi3G Denmark, Telenor Denmark ve TeliaSonera ile birlikte, 2,5 GHz spektrum lisansı almıştır ve 2x20 MHz çift yönlü spektruma erişim için 333 milyon Danimarka Kronu (DKK) ödemiştir.

Düzenleyici otorite, 2009 sonu itibariyle Danimarka'da 1,635 milyon genişbant internet abonesinin bulunduğunu ifade etmektedir. Bir önceki yıl, 1,055 milyon olan söz konusu rakam %55,1 oranında artarken, bir önceki altı aylık dönem sonuna göre ise %26,4 oranında artmıştır. Aynı yükselişin 2010 yılı süresince de artması beklenmektedir. Söz konusu abone sayılarındaki artışta; abonelik ücretlerindeki azalmanın ve düşürülen

mobil sonlandırma ücretleriyle birlikte, akıllı telefonlara olan rağbetin artmasının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

İSPANYA

A. Sabit Toptan Piyasa

1. Yeni toptan genişbant (Ethernet) erişim hizmeti

İspanya düzenleyici kurumu CMT, toptan genişbant erişim piyasasına ilişkin yükümlülükleri çerçevesinde Telefonica tarafından sunulacak olan 30 Mbps hızında Ethernet-tabanlı yeni bir toptan genişbant erişim hizmetine onay vermiştir. CMT'ye göre, söz konusu yeni hizmet, altyapı rekabeti olmayan ya da perakende genişbant hizmeti sunabilmek amacıyla toptan genişbant erişim hizmetleri satın alan alternatif işletmecilerin bulunduğu bölgelerde genişbant rekabeti ve alternatif işletmecilerin ürün farklılaştırması imkânını arttıracaktır.

2. Telefonica'nın paket (Bundle) hizmetleri

CMT, France Telekom'un Telefonica tarafından sunulan bazı paket (bundle) hizmetlerin rekabete aykırı olduğuna ilişkin şikâyetini reddetmiştir.

Geçmişte CMT, birden fazla hizmetin bir paket halinde sunulmasına, marj sıkıştırması ve paket hizmetlerin kötüye kullanılmasının öncül değerlendirilmesine ilişkin metodolojisi ile zımnen izin vermiştir. Bu durum, herhangi bir rekabete aykırılık unsurunun tespit edilmesi halinde CMT'nin ardıl bir müdahalede bulunmasına engel teşkil etmemektedir.

B. Mobil Toptan

CMT, Orange, Telefonica Moviles ve Vodafone'den mobil çağrı sonlandırmaya ilişkin düzenlemeye tabi hesapların düzenleyici kuruma sunulması kapsamında 2010 yılından itibaren mobil aktiflerini cari maliyetlerle değerlendirmelerini talep etmiştir. Bu talebe kadar CMT, mobil aktiflerin tarihi maliyetlere göre değerlendirilmesini kabul etmiştir.

Buna göre, Orange, Telefonica Moviles ve Vodafone mobil çağrı sonlandırma hizmetleri için ayrı hesaplar tutmakla, söz konusu hizmetlerin ücretini yukarıdan aşağıya bir model çerçevesinde tarihi ve cari maliyetlerle belirlemekle yükümlüdür.

C. Diğer

1. Telekomünikasyon işletmecilerinden alınan vergi

Avrupa Komisyonunun 30 Eylül 2010 tarihli kararı ile kamu hizmeti yayıncılığının telekomünikasyon işletmecilerinden alınan vergiler ile finanse edilmesinin Yetkilendirme Direktifine aykırı bulunması ve İspanya'dan bu uygulamayı sona erdirmesi istenmiş olmasına rağmen İspanya hükümeti telekomünikasyon işletmecilerine %0,9 oranında uyguladığı bu vergiyi kaldırmak yönünde herhangi bir adım atmış değildir.

Bunun yanında, Redtel isimli telekomünikasyon işletmecileri derneği de anılan verginin yürütmesinin durdurulması için dava açmıştır. Dava henüz sonuçlanmış değildir.

Diğer taraftan CMT, kamu hizmeti yayıncılarının finanse edilmesi için konulan vergi kapsamında yılın ilk yarısında yaklaşık 148 milyon Avro vergi toplamıştır.

YUNANİSTAN

ForthNet Telekom Gelirlerinde Artış

Yunanistan'ın alternatif Telekom ve Ödemeli-TV operatörü ForthNet tarafından; telekom bölümü gelirlerinin 2010 yılı üçüncü çeyreğinde 54,7 milyon Avro olarak gerçekleşerek 2009 yılı aynı dönemine göre, %17,7 ve aynı dönemde 102 milyon Avro olarak gerçekleşen toplam cironun ise %9,4 artış gösterdiği açıklandı. Yapılan açıklamada; firmanın Eylül 2010 sonu itibarıyla üç aylık kesinleşmiş FAVÖK değeri önceki yılın aynı döneminde gerçekleşen 17,2 milyon Avro'dan 16,7 Avro'ya düşerken, 2010 üçüncü çeyreğindeki telekom bölümü sermaye giderlerinin 14,1 milyon Avro azalarak 11,7

milyon Avro olarak gerçekleştiği ifade edildi. Bu dönemde gerçekleşen 24,440 yeni abone ile firmanın toplam aktif ULL abone sayısının 415,662'e ve toplam genişband abone sayısının ise 22,377 yeni aboneyle 461,343'e ulaştığı açıklanmıştır.

EETT'den Beş Milyon Avro Ceza

Yunanistan Telekom Düzenleyici Kurumu EETT'nin; ülkenin  mobil operatörüne, 2009 yılı Eylül ve Kasım ayları arasındaki "en az konuşma süresi ücretleri" ile ilgili bilgilendirmedeki kusurları nedeniyle toplam beş milyon Avro ceza uygulanacağı yerel gazete Kathimerini tarafından açıklandı. Yerel gazetenin web sitesinde yapılan açıklamada; en az konuşma sresinin 35 saniyeden 45 saniyeye çıktığının abonelere bildirilmemesi nedeniyle Vodafone ve Cosmote için iki milyon Avro ve Wind Hellas içinse bir milyon Avro olarak uygulanacağı belirtilen cezalar için operatörlerin kararı temyiz yoluna gitmeyi planladıkları bildirilmiştir.

AVUSTURYA

Mobil Telefon Kullanımı Artmaya Devam Ediyor

2010 yılı ikinci çeyrek verilerine göre, Avusturya'da 12 milyondan fazla SIM kartın kullanımda olduğu ve bunların yedi milyonunun 2G abonesi olduğu bir mobil pazar bulunmaktadır. Geriye kalan beş milyondan fazla abone ise 3G şebeke ve hizmetlerini kullanmaktadır. Ülkede mobil penetrasyon oranı 2010 ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %5 oranında artarak yaklaşık %145 seviyelerine ulaşmıştır. Görüşme trafikleri ve SMS sayıları artmaktayken, MMS sayıları sabit kalmıştır. Trafiklerin artmasının başlıca nedeni, bedava dakika ve sabit ücret tarifelerinin uygulanmasıdır. Avusturya'da 2010 yılı ikinci çeyreğinde, ilk çeyreğe göre %1,4 oranında bir artışla yaklaşık 5,54 milyar dakika mobil trafik gerçekleşmiş ve 1,58 milyar SMS atılmıştır. MMS sayısı ise her iki çeyrekte de yaklaşık sekiz milyon seviyelerinde kalmıştır.

T-Mobile 4G Hizmetlerini Innsbruck'ta Başlatıyor

T-Mobile, Avusturya 4G LTE hizmetlerini Innsbruck şehrinde başarıyla başlatmıştır. Bu şebeke ile birlikte işletmeci, LTE uyumlu kablosuz modemler aracılığıyla 40 Mb/s'den 80 Mb/s hızına kadar iş dünyasındaki abonelere hizmet sunmaktadır. Şirket ayrıca 4G şebekesini 2014 yılına kadar başkent Viyana ve diğer şehirlere doğru genişletmeyi planlamaktadır. Bu şebekenin kurulumu, Avusturya'da mobil genişbant hizmetleri pazarının büyümesine yardım etmektedir. Business Monitor International'in tahminlerine göre, Avusturya'da 2009 yılında yaklaşık 4,45 milyon 3G abonesi bulunmaktayken, bunun 2014 yılına kadar %74,9 oranında artarak yaklaşık 7,78 milyonu bulacağı tahmin edilmektedir. 2009 yılında 3G pazarı tüm mobil pazarın %39'unu oluşturmaktayken, bu süreçte 2014 yılında pazarın %59,5'ine sahip olacaktır.

“05 Kod”lu Arama Ücretlerinin Bir Yönetmelikle Ayarlanması Şeffaflığı Artırmaktadır

Avusturya düzenleyici kurumu RTR, “05 kod”lu numaralara doğru yapılan mobil aramalarda tarife şeffaflığının olmaması ve kullanıcılar tarafından yüksek ücretlerin ödenmesine ilişkin olarak birçok şikâyet almıştır. Yeni yönetmelikle birlikte mobil ve sabit numaralardan 05 kodlu numaralara doğru yapılan aramalarda eşit ücret uygulanması amaçlanmaktadır. Böylece A1 Telekom Avusturya ve T-Mobile/tele.ring 1 Ocak 2011'den itibaren sabit ve mobilden gerçekleşen aramalarda aynı tarifeyi uygulayacaklarını bildirmişlerdir. Kullanıcılar vergiler hariç olmak üzere aylık iki Avro'dan fazla ödemeyecekler. İki işletmeci ayrıca, 1 Mart 2011'den itibaren yeni abonelik sözleşmelerinde 05 kodlu numaralara doğru gerçekleşen aramalarda aynı coğrafi bölgedeki abonelere aynı ücretlendirmeyi yapacaktır. 1 Mart 2011'de veya daha sonraki bir tarihte mobil abonelik sözleşmesi imzalayan aboneler, dakikada 40 Sente kadar ücretlendirilebilecekler. Mobil işletmeciler ayrıca yukarıdaki durumları ihlal etmeden, sabit işletmeciden daha fazla ücretlendirme yapılması durumlarında da kullanıcılara bu durumu bilgilendirici ve daha fazla ücretlendirme yapılacağı yönünde bir mesaj yollayacaklardır.

Eczane Hizmetleri İçin Yeni Kısa Numara (1455)

Bahse konu yönetmelik çerçevesinde ayrıca eczane hizmetleri için, 1455 no'lu yeni bir kısa numara tahsis edilmiştir.

Mobistar Dörtlü Oyun Piyasasındaki Hareketi Dengeliyor

Mobistar, Ekim 2010'da Belçika'da dörtlü oyun hizmetini başlatmayı planlamıştır. Üçlü oyun paket hizmetini sunan France Télécom, 2010'a yönelik ürün geliştirme hedeflerinden biri olan dörtlü oyun hizmetlerini sunmuştur. Bununla birlikte, TV yayıncılık platformu, işletmecinin rekabet gücünü sınırlayabilir.

Mobistar'ın yeni teklifi, mobil ve sabit telefon, mobil ve sabit genişbant ve TV hizmetlerini kapsamaktadır. Bununla birlikte, TV hizmeti, uydu çanak antenin kurulumunu da ihtiva edecektir. Rakipleri tarafından kullanılan farklı TV platformlar göz önüne alındığında bu şirketin dörtlü oyun hizmet gelişimini sınırlayabilir.

Sabit hat yerleşik işletmeci Belgacom ve kablo işletmecisi Telenet, dörtlü oyun piyasası içerisinde ve IPTV ve kablo TV platform yoluyla TV hizmetlerini sunmaktadır. Belçika'nın iyi gelişmiş sabit hat altyapısı, uydu anten kurulumundansa müşterilere yönelik daha iyi bir öneri olan IPTV ve kablo TV bağlantılarını sağlayacaktır.

Mobistar, rakiplerinden daha az dörtlü oyun hizmeti ücreti belirlemiştir. Starpack paket isimli teklife, bir defaya mahsus olmak üzere 50 Avro kurulum ücreti, artı bir aylığı 55 Avro olarak fiyat belirlenmiştir. Belgacom'un dörtlü oyun paketleri bir aylığı 81,80 Avro'dan başlamaktadır. Telenet'in paketi ise bir aylığı 88,33 Avro'dur. Mobistar'ın yayın sınırmalarına rağmen, BMI, işletmeci teklifinin dörtlü oyun piyasasına gerekli rekabeti

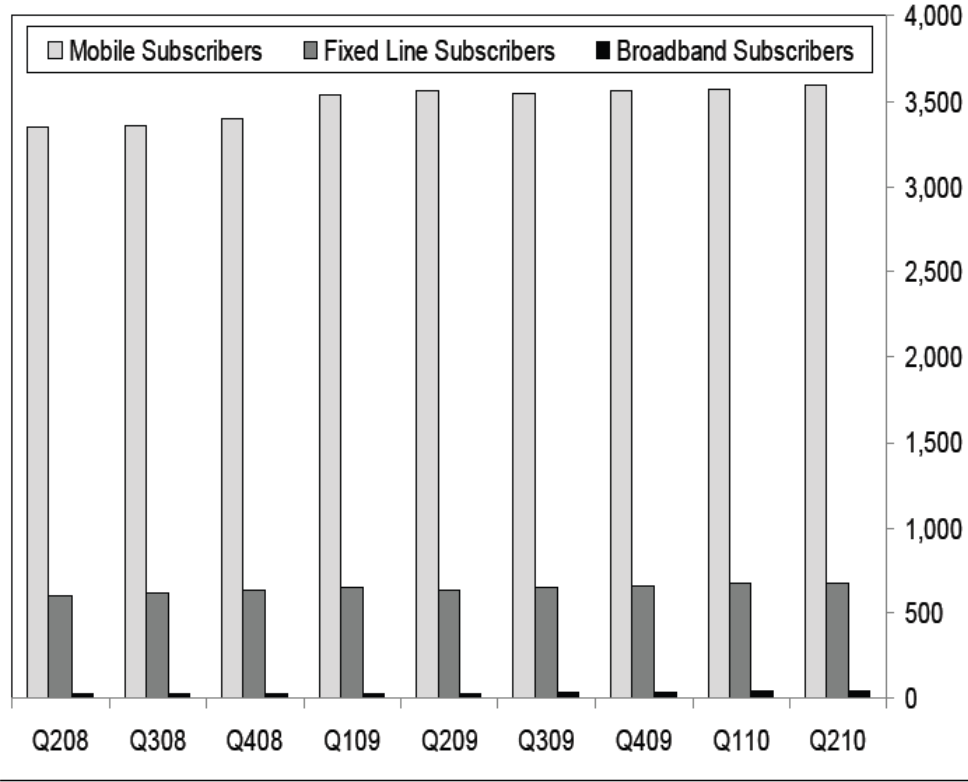

getireceğine inanmaktadır. Belçika'nın dörtlü oyun paketleri, Batı Avrupa'da en pahalılar arasında yer almaktadır. Mobistar'ın daha düşük oranına karşı Belgacom ve Telenet'in tepkisi rekabete yönelik fiyatlandırmaya önderlik edebilir.

Bu arada, Mobistar IPTV platform üzerinden TV hizmetlerini sunma opsiyonuna sahiptir. Hizmetlere, uydu teklifinden daha yüksek oranda fiyat belirlenmesine rağmen, Mobistar müşterilerin farklı bölümlerine yönelik bu yolu kabul edebilir.

Mobistar Keen To Cross-Sell Services

Mobistar's Subscriber Base, Q208-Q210 ('000)

Kaynak: France Télécom

İSVEÇ

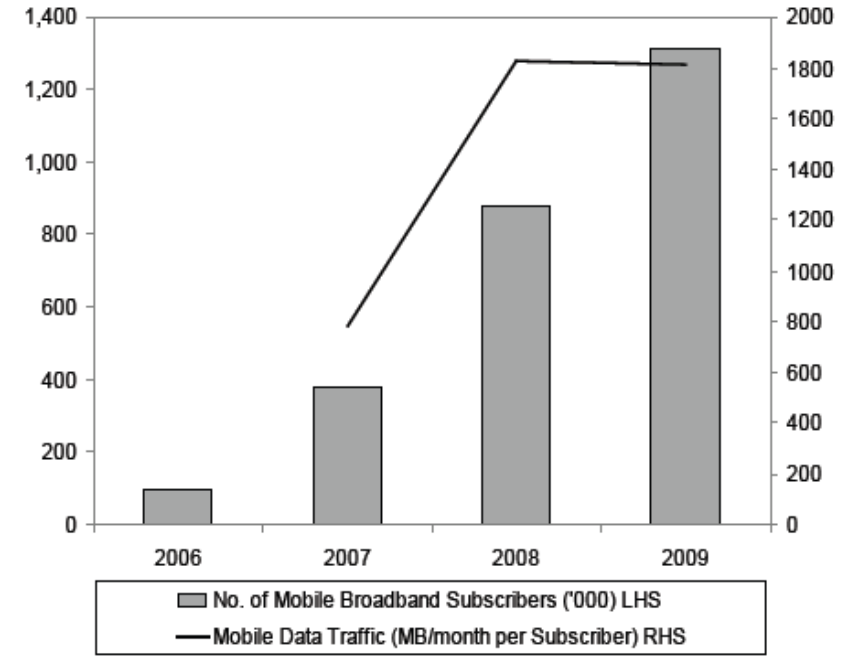
TeliaSonera Mobil Veri Fiyatlandırma Kademelerini Açıyor

TeliaSonera, 3G şebekesine ek olarak, 4G LTE platformu üzerinde çalışan yüksek hızlı mobil genişbant hizmetleri için hız tabanlı bir ücretlendirme programı açmıştır. Aralık 2009'da seçilmiş kentlerde başlayan 4G hizmeti, şimdi İsveç'in büyük bir bölümünde hazır bulunmaktadır.

Tanıtma amacıyla yapılan promosyon tekliflerinin sona ermesi, TeliaSonera'nın güvenine işaret etmektedir. 4G hizmetleri ile İskandinavya, Baltık ve Orta Asya bölgeleri boyunca genişleyen bir piyasaya hizmet sunmaya başlayan şirket, resmi bir dizi ücretlendirme programı başlatacak ilk 4G işletmecisi olarak önemli bir risk almaktadır.

TeliaSonera LTE ile Önde

İsveç Mobil Genişbant Aboneleri ve Veri Kullanımı, 2006-2009

Kaynak: PTS

En yüksek fiyatla planlanan bütün 4G mobil genişbantı, 10-180 Mbps hızları LTE vasıtasıyla ve 16 Mbps'e kadar hızı 3G yolu ile bir aylık 30 GB veri sınırlandırması ile 499 SEK'e (73,30 ABD Dolarına) dört hizmet paketi sunulmaktadır. Mevcut sabit genişbant aboneleri, 3G şebekesi vasıtasıyla 16 Mbps'e kadar hız ile aylık 219 SEK'e (32,20 ABD Dolarına) mobil genişbant büyük paketi alabileceklerdir. Sabit genişbant abonelerine, ayrıca 3G ile basit hizmetler 6 Mbps kadar hızla 149 SEK'e (21,90 ABD Dolarına), 5-10 Mbps hız ile 4G erişimi ilave 100 SEK'e karşılığında sunulmaktadır. Rastgele kullanıcılara mobil genişbant başlangıç paketi verilmiştir.

TeliaSonera, 4G şebekesini Lund ve Vasteras'a kadar genişletmiş, Malmö Eylül, Gothenburg Ağustos ve Visby Temmuz aylarında kapsamıştır. Uppsala ve Orebro'ya Ekim ayında hizmet götürülmüştür. Estonya, Latviya ve Litvanya'da hizmet başlatılırken, İsveç, Norveç, Finlandiya ve Danimarka'daki diğer şehirler zaman içinde katılacaktır. Düzenleyici kuruluş PTS ile birlikte, İsveç'te yüksek hızlı mobil genişbant hizmetlere büyük ilgi bulunmakta olup, bir önceki yıl 877,000 olan abone sayısının 2009'un sonunda 1,310 milyon abone olduğuna dikkat çekilmektedir.

Bununla beraber, 2008'de 1,824 MB'tan 2009'da her ay her abone için 1,810'a ulaşarak, 2009'da mobil veri tüketimi küçülmüştür. Bu 2009'daki durgunluğun etkisine dayandırılabilir ancak katma değerli içeriklerinin maliyetlerinin mobil genişbant hizmetlerin düzenli kullanımını caydırabileceği ileri sürülebilir.

Kademeli ücretlendirmenin tanıtımı, müşterilerin bu gibi hizmet harcamalarının ücretlerini izlemelerine bir yolla yardımcı olabilir ve kullanıcı hacmini hızla geliştirebilir.